

ARBEIÐIR MILLUM LÍVIÐ OG DEYÐAN

- ONKRAR **UPPLIVINGAR** ERU SO MIKIÐ **ÓGVUSLIGAR**, AT TÚ ONGANTÍÐ GLOYMIR TÆR. TAÐ SIGUR **TÓRA GROTHSDÓTTIR NOLSØE**, IÐ ER AMBULANSUVIÐGERÐI OG **OFTA** EIN AV TEIMUM FYRSTU Á **STAÐNUM**, TÁ VANLUKKUR HENDA. – MÍTT **ARBEIÐIÐ** ER ALT ANNAÐ ENN VANLIGT, MEN EG **ELSKI** TAÐ



SAMRØÐA

Rannvá G. Fossaberg
rannva@sosialurin.fo

Hon er 1 metur og 60, hevur piercingar, vigar 55 kilo og er klæntaslig á vøkstri. Ikki júst ímyndin av einum ambulansaviðgerða.

- Tað kemur meir enn so fyrri, at sjúklingarnir spyrja, um onkur annar ikki skal koma at hjálpa mær við at lyfta. Eg veit væl, at eg eri eingin stórir búffur, men tað er heldur ikki neyðugt sum ambulansaviðgerði. Tað týðningarmiklasta í hesum arbeiði er at hava umsorgan fyrri tínum medmenniskjum og hjartað á røttum stað, tí alt hitt kanst tú læra, sigur 28 ára gamla Tóra Grothsdóttir Nolsøe, sum seinastu átta árin hevur starvast hjá sjúkraflutningstænastuni á Landsjúkrahúsinum. Átta ár viðbæði góðum og minni góðum upplivingum.

Byrjaði sum avloysari

Tóra var bara 20 ára gomul, tá hon byrjaði sum avloysari hjá sjúkraflutningstænastuni.

- Sum samarittr var eg komin í samband við leiðsluna hjá sjúkraflutningstænastuni, og tá tey manglaðu ein avloysara, var eg ikki sein at bjóða meg fram, sigur Tóra. Fyrstu uppgávuna minnst hon væl.

- Tann fyrsta akutta uppgávan var ein sokallað vanlig uppgáva, sum var

eitt lítið ferðsluóhapp í Havn. Eg var als ikki bangin ella nervøs, men meira spent. Haldi ikki, at eg hugsaði stórvegis um, hvat tað var, eg fór at uppliva í nýggja starvinum, tí eg vildi bara royna okkurt nýtt, fáa avbjóðingar og hevði eitt ógilt árræði, greiðir Tóra frá. Longu tá fyrsta uppgávan var loyst, visti Tóra, at hetta var eitt arbeiði, henni dæmði.

- Eg visti beinaveg, at hetta var akkurat eg. Sum persónur eri eg rættliga orkurík, og harafturat dæmar mær væl avbjóðingar og spenning. Tað, haldi eg, eri ein fyrimunur í hesum starvinum.

Letur lík í klæðir

Hóast starvsheitið hjá Tóru er ambulansuviðgerði, merkir hetta ikki, at hon einans tekur sær av uppgávum við ambulansu.

- Í sjúkraflutningstænastuni hava vit fleiri dagligar uppgávur, sum á ongan hátt eru dramatiskar ella merktar av spenningi. Eitt nú verða bílarnir vaskaðir, útgerðin skal kannast og haldast viðlíka, og heilivágurin í bilinum skal kannast. Eisini flyta vit sjúklingar millum deildir, koyra fólk til og frá sjúkrahúsinum, tøma burturkast og gera annað fyrifallandi arbeiði, greiðir Tóra frá. Tær akutta uppgávur eru ikki tað, sum fylla mest í arbeiðsdegnum hjá Tóru.

- Sjálvandi eru tað javnan uppgávur, har vit skulu akutt út við ambulansu, men tað er ikki tað, sum eg geri mest

av í mínum arbeiði, sigur Tóra og vísir á, at ein partur av arbeiðinum hjá starvsfólkunum hjá sjúkraflutningstænastuni eisini er at lata lík í klæðir og leggja tey í kistu. Fyri flest fólk kann hetta tykjast at vera ein heldur serliga uppgáva, og tað er tað eisini fyrri Tóru.

- Akkurat tann partin av arbeiðinum gangi eg heilt ótrúliga høgt uppí. Tann uppgávan skal gerast við stórari virðing bæði fyrri tí deyða og teimum avvarðandi, sigur Tóra. Tey eru altíð tveir persónar um hesa uppgávuna, sum var nakað, ið Tóra skuldi venja seg við tær fyrstu ferðirnar.

- Sjálvandi var tað eitt sindur lægið at byrja við, men eg eri blivin meira avslappað eftirhondini, tí eg havi gjørt tað so ofta, og síggi tað eisini sum nakað natúrligt. Tað er tó ein partur av arbeiðinum, sum eg taki í størsta álvara, sigur Tóra.

Fyrireikað upp á tað ringasta

Sum ambulansuviðgerði er Tóra saman við starvsfeløgnum ofta ein av teimum fyrstu persónunum, sum koma á staði, har vanlukka er hend, og stórir mannskaði er. Hetta merkir, at Tóra hevur sæð ógvuliga illa løstað fólk, ið als ikki eru til at kenna aftur. Men eisini tað er blivið ein vanligur partur av arbeiðinum, sum hon hevur lært at takla.

- Eg hugsar ikki so ógiltiga nógv um tað, at persónurin framman fyrri mær nærur ikki líkist einum menniskja orsaka av løstinum. Í tilíku stöðum eri eg so fokuserað, at tað einasta, eg hugsar, er, at eg skal gera mitt arbeiði, greiðir Tóra frá. Hon hevur tó ymisk sálarlig amboð, sum hon brúkar, áðrenn hon kemur út á staðið.

- Tá eg siti í bilinum, fyrireiki eg meg upp á tað ringasta. Eisini tosa vit starvsfelagarnir saman í bilinum um, hvat tað er, vit móguliga kunnu vænta at koma fram til, og hvussu vit kunnu gera okkara arbeiði best móguligt. Tað er jú ein verjuskipan, sum ger, at stöðan virkar minni dramatisk og fær okkum at blíva totalt fokuserað, sigur Tóra. Hon dylir tó ikki yvir, at hon verður ávirkað av tí, sum hon onkuntíð upplivir í arbeiðinum.

- Onkrar upplivingar eru so mikið ógvusligar, at tú ongantíð gloymir tær. Eftir eina sterka uppliving kemur

tað fyrri, at eg eftir loknan arbeiðsdag seti meg í sofuna og reflekteri yvir tað, eg havi upplivað um dagin, tí hjá mær hjálpir tað á ongan hátt at forteingja óbehagiligu upplivingarnar, sigur Tóra. Tagnarskyldan ger, at hon ikki kann fara í smálutir og nevna ítøkiligar upplivingar, men hon sigur, at ógvusligar ferðsluvánlukkur og stöður, har børn eru við, altíð eru harðar.

Elskar óvanliga arbeiðið

Hóast tær ymisku og til tíðir ógvusligu uppgávurnar, sum arbeiðið hjá Tóru krevur, stórtíðir hon í sínum starvi.

- Hetta er á ongan hátt eitt vanligt arbeiði, og tú skal heldur ikki vera heilt vanlig fyrri at klára arbeiðsuppgávurnar sum tær, vit hava, og samstundist liva eitt vanligt lív uttan fyrri arbeiðið, sigur Tóra og leggur afturat, at tað kann vera torført at greiða øðrum fólki frá sínum arbeiði.

- Ofta spyrja fólk nógv og vilja vita, hvussu eg klári at hava at slíkt starv. Tað, sum fólk ikki ordiliga skilja, er, at tað ikki altíð eru tær stöðurnar, sum mann vildi hildið vóru ógiltar at koma út til, sum í veruleikanum eru tað. Ofta eru tað umstøðurnar rundan um onkra hending, sum kunnu gera upplivingina sterka, sigur Tóra. Fyri hana hava starvsfelagarnir alstóran týðning og ein av orsökunum, til at henni dæmar so væl starvið sum ambulansuviðgerði.

- Vit hava eitt fantastiskt samanhald og duga væl at hjálpa og stuðla hvørjum øðrum, tá tørvur er á tí. Eg haldi eisini, at vit hava ein heilt serligan humor og máta at vera uppá, og tað er uttan iva við til at gera, at vit trívast í hesum arbeiðinum, har vit ongantíð vita, hvat dagurin hevur at bjóða, sigur Tóra.

- Eingin ivi er um, at líka so glað tú verður, tá alt gongur, sum tað skal, líka so kedd verður tú, tá tín hjálp ikki strekkir til. Men tá plagi eg at taka til, at Jesuspápin kom á staðið áðrenn eg, sigur Tóra. Hóast átta ár á baki sum ambulansuviðgerði lærir hon framvegis okkurt nýtt, hvørjaferð hon fer út í gula bilinum við teimum bláu ljósunum og eyðkenda sirenuljóðinum.

- Eg læri nakað hvørjaferð eg fari út til eina uppgávu. Tann dagin eg føli, at eg havi lært alt, tá veit eg eisini, at tá skal eg gevast, sigur Tóra.

